Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. V. ZAGREB, 13. KOLOVOZA 1950. BROJ 33

»Radujmo se svi u Gospodinu svetkujući blagdan u čast Blažene Djevice Marije: radi Njezina se uznesenja raduju Anđeli i slave Sina Božjega«

Iz Ulaza sv. Misse na Veliku Gospu

UČITELJ MIRI I SPASAVA

Ljubav i dobrota Spasiteljeva bila je teko velika, kako je samo Bog može imati. Ona se nije dala sakriti ni tjelesnom t. j. od ljudskoga mesa i krvi satkanom koprenom, u kojoj je Isus provodio svoj život na zemlji. Propovijedao, tvorio čudesa, trpio i umro na Križu za naše spasenje. Milina te Isusove ljubavi i dobrota očitovala se na svakom Njegovu koraku. U svakoj riječi. U svakom činu. U saobračaju s ljudima. Zato je sve za Njim grnulo i slavilo Ga.

Samo farizejski zakonoznanci i književnici nisu to činili. Njihov je karakter bio zao i opak. Bili su to ljudi duševno bolesni od bijesa i zavidnosti prema Isusu. Zato su sve Njegovo djelovanje tumačili naopako. Kao što su i stari Božji zakon tumačili naopako. Sv. Pismo Novoga Zavjeta je zabilježilo i šibalo tu njihovu zloću.

Isus je izliječio u subotu čovjeka, koji je imao vodenu bolest. Znao je, da Mu to zamjeravaju: »Tada im prozbori Isus i reče književnicima i farizejima: Da li je slobodno u subotu liječiti ili ne. Oni su šutjeli. A On ga se dobvati, izliječi ga i otpusti. Zatim im reče: Koji od vas ne bi svoga sina ili vola, da mu padne u zdenac, odmah izvadio u dan subotnji? I ne mogoše mu odgovoriti« (Lk. 14, 3—6).

I opet drugom je zgodom izliječio zgrčenu ženu: »A predstojnik zbornice ljuteći se, što je Isus liječio u subotu, reče narodu: Šest je dana, u koje treba raditi, u te dakle dane dolazite te se liječite, a ne u dan subotnji. Gospodin mu odgovori: Licemjeri, ne odveže li svaki od vas u subotu svoga vola ili magarca od jasala i ne vodi ga, da ga napoji? A ovu kćer Abrahamovu, koju sveza sotona evo osamnaest godina, nije li trebalo odriješiti od ove veze na dan subotnji? I kad je On ovo govorio, stidjeli su se svi protivnici Njegovi, a sav se narod radovao za sva Njegova slavna djela« (Lk. 13, 14—17).

Tako su bili opaki književnici i farizeji, da su se brinuli u subotu za svoje životinje, a ljude su i njihove tjelesne najnužnije potrebe prezirali. Ako su nekoga vidjeli u grijehu, prstom su na nj upirali, ali nisu nastojali, da ga oslobode grijeha i poprave. Prezirno su ga odbacivali i osuđivali kao propalicu, kojoj ne treba pomoći, da ustane i da se popravi.

Oni su znali otkrivati tuđe grijehe i zločine. Ali je daleko bilo od njih, da ih liječe i ispravljaju. Rado su pokazivali na svoju »krepost i svetost«. No ta tobožnja »krepost i svetost« je bila toliko sebična, da se oni nisu brinuli za spasenje bližnjega. Zato se nisu uopće brinuli. Nikad nisu ni pomislili, da na svakoj njivi u polju raste i pojavljuje se uz dobre biljke i drač i korov. Da se među pšenicom nađe kukolja. Njega valja u svoje vrijeme odstraniti i tako odijeliti dobro zrno. Nisu oni nikad pomislili, da i u svakom srcu uz zle sklonosti i nagnuća imade i dobrih strana. Ono, što je dobro treba čuvati i uzgajati, a zlo čupati. U svakom srcu se nađe sklonosti i manjaka prirodnih, rodbinskih i obiteljskih, koje se uzgojem dadu oplemeniti ili odstraniti.

Tako se i u čovjeku grešniku uz zlo nađe i dobro. Uzgojem se zlo guši, a dobro unapređuje. Zato su podesne osobito vjerske istine i zapovijedi, da se njima zlo kroti i dobro diže i povećava. Vjerskim uzgojem je to lakše i uspješnije nego li ikojim drugim zasadama i metodama. Stoga se vjerski uzgoj ne da ničim nadomjestiti baš zato, jer on jedini počiva na neprevarljivom ugledu, ugledu Božjem.

Kršćansko je načelo oduvijek: da grijeh treba osuđivati, ali grešnika ne, nego ga žaliti i popravljati. Drugo je grijeh, a drugo žrtva njegova. Kad zvijer navali na čovjeka, bila ona u ljudskom obliku ili u životinjskom, i izrani ga, nikada ne navaljujemo na izranjena čovjeka. Zvijer progonimo, a izranjena čovjeka liječimo, tetošimo i njegujemo. Zvijer udaramo, a ranjeniku vidamo rane. Tako je i s grijehom. On je zvijer, koja je izranila ljudsku dušu. Progonimo zvijer, a ranjenika njegujmo i liječimo.

Na sve ovo farizeji i književnici nisu mislili, niti su mogli misliti u svojoj oholosti i umišljenosti. Zato su bili neprijatelji Kristovi, koji je tu nauku donio, propovijedao i u život provodio. A narod je volio dobrotu i ljubav Kristovu, a protivio se opakosti farizeja i književnika.

Nisu oni bolje postupali ni s carinicima. Rimljani su naime 63. godine prije Krista osvojili Svetu Zemlju. Udarili su poreze na zemlju i osobe, a carine na luke, puteve, mjesna vrata i mostove. Postavili su za tu službu više i niže carinike, koji su bili ponajviše Židovi.

Farizeji su teško podnosili rimski jaram. Pokoravali su se naoko, a u srcu su bijesnili. Pazili su samo na službeni obzir u saobraćaju sa svima svojima, koji su bili u rimskoj službi. Inače ih mrziili. K tomu je pridošlo i to, da su ti carinici bili na zlu glasu. Carine naime nisu bile točno određene. To je bilo mamac, da je kod gdjekojih carinika vladala u tom pogledu samovolja, pohlepa i nepravedno sticanje novca.

Farizeji su imali vrlo nezgodno i kratkovidno vladanje prema grešnicima i carinicima. Osuđivali ih i prezirali. I time ih sve više i dalje gurali od sebe. Odbijali ih od sinagoge (bogomolje) i tjerali u protivnički tabor. A ove je strašno ogorčivalo, što su ih smatrali i proglašivali u vlastitom njihovu zavičaju ne samo grešnicima i prezrenima, nego i strancima. Zato je nastao svađje silan jaz između farizeja i književnika i drugih mještana. Upravo pravo neprijateljstvo, kakovo je znalo biti među strancima i ogorčenim dušmanima.

U tu je sredinu došao Isus kao pomiritelj i spasitelj iz te zadrte međusobne mržnje. Kad se pojavi sunce, unese posvuda svijetlo i toplinu. Tako je i Spasitelj unio u tu pokvarenu i neprijateljski zadrtu sredinu ljubav i dobrotu, koja grije i opraštа. Diže pale i ispravlja opake i zlobne. Jer: »On nije došao da pogubi duše, nego da ih spasi t. j. učini blaženima (sretnima) zauvijek« (Lk. 9, 56).

UZNESENA

Okolo groba letjeli,
Božlji sjajni Anđeli;
Pjesmice rajske pjevali,
Kraljicu svoju slavili.

Apostol Toma žalostan
Prispio jedva treći dan:
Digoše ploču s grobnice,
Padoše zborno n'ice...

Ljiljani, ruže procvale
Mirluhom slatkim punile
Grobnicu praznu Marije,
Velike Majke Božije.

Vjekovi svi se složiše,
Radosni danak slavše,
Kadno su u raj Anđeli
Gospe tijelo uzdigli.

PRAVEDNOST

Druga stožerna krepost je pravednost, koja sastoji u tom, da smo uvijek spremni dati svakomu, što je njegovo. Sv. Augustin kaže, da pravednost oplemenjuje čovjeka. Da to objasni, uzima kao primjer slabog i lomnog starca, koji nema na sebi ništa privlačiva osim pravednosti. Vol. pravdu, ne želi tuđe, daje rado od svoga, da ublaži tuđu bijedu, Bogu daje, što je Božje, što više, i svoje slabo i jelo spreman je žrtvovati za vjeru. Ovakova starca doista će svatko štovati i ljubiti. Ništa ne će smetati blijedo i navorano lice, pognuta leđa, drhtavi glas i klecava koljena. Iz njega sja divna pravednost, koja daje ljepotu i sjaj njegovu staračkom liku: ona ga oplemenjuje.

Ovu ljepotu posjeduje pravednost, prema riječima mudraca Aristotela, zato, što ima u vidu korist drugih. Više naime vrijedi krepost, koja ima blagotvorni utjecaj i na druge, nego ona, koja se brine samo za nas usavršavanje. Sv. Ambrozije kaže: Velik je sjaj pravednosti, koja postoji više za druge, nego za sebe, te pomaže urediti odnose građanskog i društvenog života.

Pravednost donosi u srce mir i onomu, koji je vrši, i onomu, prema komu se vrši, a nepravednost prouzrokuje nemir, nezadovoljstvo, svađe, pa čak i ratove. Gdje postoji pravednost, ima mira, toga najvećeg blaga za pojedince i društvo. Kralj David kaže: Pravda i mir su se poljubile, a sv. Augustin dodaje: Budi pravedan, naći ćeš mir, pravda i mir sastat će se u tebi u poljupcu ljubavi. Želiš li imati mir, vrši pravdu.

Bez pravednosti nema uređenog građanskog života. Bez nje ne mogu opstojati ni države, ni narodi, ni gradovi, niti ikakav zajednički život. Pravda je temelj svake države.

Najveća krepost vladareva stoji u tomu, da bude pravedan i da osigura svakomu, što je njegovo. Zatim da zapriječi podanike, da traže svoje pravo silom, a ne putem pravde. Sv. Augustin izvješćuje, kako je neki pomorski gusar bio doveden pred Aleksandra Velikog, da mu odgovara za svoja nasilja i razbojstva. Aleksandar ga upita: Kako se usuđuješ činiti mora nesigurnim? Gusar smiono odgovori: A ti, kako se usuđuješ činiti cijelu zemlju nesigurnom? Ja uznemirujem more jednim malim brodom, pa me svatko naziva razbojnikom, a ti s tavim flotama i vojskama prijetiš zemljama i morima, pa te nazivaju osvojiteljem svijeta. To znači, da i veliki, kad čine nepravdu, zaslužuju osudu, kao i najmanji.

I savjesnom čovjeku može se neopazice uvući u dušu nepravda, pa nju provodi u svom dnevnom životu, a da nije svijestan. Tako znade odgađati plaćanja, radnicima ne isplatiti zasluženo novac, ne držati se ugovora s poslodavcima, nametati nove poslove i terete bez naplate, gledati samo na svoju korist kod kupnje, prodaje i sklapanja ugovora, bez obzira na pravednost. Osobito je čovjek slab, kad treba da vrati tuđe dobro, nepravedno prisvojeno. Ima tada stotinu isprika. A ipak konačno mora vratiti, jer ne postaje nikad njegovo.

Nastojmo svaki od nas da budemo uvijek pravedni prema svakom: i prema Bogu i prema bližnjemu. Da dademo Bogu Božje, a bližnjemu, što je njegovo, pa ćemo biti Bogu mili, ljudi će nas štovati i u srcu ćemo imati stalan mir.

---

50 NJEMAČKIH MISIONARA otputovalo je iz Frankfurta za Južnu Afriku. Ovo je najveća grupa misionara, koja je poslije rata krenula u misije.

Vjera nije sramota

Pita se, da li je vjera još uopće održiva danas, kad su znanosti tolīko napredovale. Društveni se život u tako velikom stupnju razvio. I svaki dan se sve više razvija i usavršuje. Nije li taj napredak učinio vjeru nepotrebnom? Nije li vjera sramota za učenoga čovjeka?

Na ova pitanja odgovara, s obzirom na svrhunaravnu vjeru, uvijek jednako Sv. Pismo. I odgovarat će do konca svijeta. Ono veli: »Bez vjere nije moguće ugoditi Bogu, jer onaj, koji hoće da dođe k Bogu, valja da vjeruje, da ima Bog i da plaća onima, koji Ga traže« (Hebr. 11, 6). Zato i nalaže Spasitelj Apostolima: »Idite po svemu svijetu i propovijedajte Evanđelje svakom stvorenju. Koji uzvjeruje i pokrsti se, spasit će se, a koji ne uzvjeruje, osudit će se« (Mrk 16, 16). I opet: »Tko vjeruje u Sina (Božjega), ima život vječni; a tko Sinu ne vjeruje, ne će vidjeti života, nego gnjev Božji ostaje na njemu«. (Iv. 3, 36).

Tako veli Sv. Pismo. I govorit će. Ono je u tom nepopustljivo i nepromjenljivo. Kršćani mu vjeruju. I uvjereni su, da je vjera za ljudsko mišljenje i ravnanje nešto najvažnije i najvrednije. I to tako, da se to ne da ničim ni zamijeniti ni nadomjestiti. Za njih je vjera najveća sreća i radost, a nipošto sramota ili nešto što je nedostojno modernoga čovjeka.

Nije uopće sramota za čovjeka već ni to, da vjeruje u običnim stvarima drugom čovjeku, za koga je uvjeren, da istinu govori. A uvjeren je o tom na temelju njegova poštenja, znanja ili uvjerljivih dokaza. Još je onda manje sramota, ako vjeruje ugledu Božjem, koji ne može uopće ni prevariti niti prevaren biti. Ako naš obični život na zemlji počiva na vjeri, kojom čovjek čovjeku vjeruje, onda je sasvim prirodno i pogotovu razumljivo, da i naš vjerski život treba da počiva na vjeri, jer se radi o svrhunaravnim istinama.

Naš svakidašnji život doista se ne može zamisliti bez vjere. Već je glasoviti nizozemski pravni učenjak Hugo Grotius (1583.—1645.) to ustvrdio. On je osnivač znanosti međunarodnog prava, pravne filozofije i državnoga prava. I taj je veliki učenjak rekao: »Bez vjere nema povijesti, nema prirodnih ni liječničkih znanosti, nema ni saobraćaja među roditeljima i djecom«.

I doista je tako. Mi ne bismo znali ni kako nam je ime i prezime, da nam drugi nisu rekli. Mi im vjerujemo, i ne sramimo se zbog te vjere.

Mi ne bismo znali ni čitati ni pisati, da nas nisu drugi naučili: Mi smo im vjerovali, da se jedno slovo zove »a«, drugo »b«, treće »c« i t. d. Vjerovali smo, kako glase, kad se zajedno izgovaraju i kako se izgovaraju. Ni danas se ne stidimo, što smo to vjerovali.

Mi znađemo, da je živio Aleksandar Veliki (356.—323. pr. Kr.). On je bio kralj macedonski i vođa Grka u ratu proti perzijskom kralju Dariju, koga je potukao. Osnovao je veliko macedonsko kraljevstvo, koje je proširio do Egipta i Indije. — Mi znađemo za Julija Cezara (100.—44. pr. Kr.), rimskoga imperatora (diktatora) i pisca. — Mi znađemo za Napoleona I. (1769.—1821.), generala, vojskovođu, konzula, cara.

Kako to ne bismo znali? Odakle? Osobno ih nismo vidjeli. Niti ih poznamo. Nismo s njima govorili. Ali mi smo to čitali u povijesnim knjigama. I mi vjerujemo. I ne stidimo se zbog te vjere.

Ili kad nam neki prijatelj kaže, da u ovoj ili onoj trgovačkoj radnji možemo dobiti ovakove ili onakove robe, mi idemo onamo, jer mu vjerujemo i ne stidimo se zbog te vjere.

Ne vjerujemo mi samo u spomenutim stvarima, nego imade toga na tisuće i tisuće, što mi vjerujemo i ne stidimo se zbog toga. Koliko toga imade, što vjerujemo poradi uzgoja, pouke, poradi našega načina života, kućnoga i društvenoga saobraćaja! Tako je to ne samo u običnom svakidanjem životu, nego i u znanosti i društvenom naprotku.

Znameniti je prirodoslovac Gustav Teodor Fechner (1801.—1887.). On je osnivač psihofizike, odlučni protivnik mehaničkog tumačenja prirode. Sve oživljuje Bog, koji je duša Svemira. Taj je učenjak izjavio: »Što ostaje od sve naše znanosti, ako se zabaci vjera u vjerodostojnost izjava drugih. Zato ne može ni čovjek od znanosti nikako prezreti vjeru, jer u svemu njegovu znanju ima dobar dio vjera. Oduzmi mu to i znanost pada«.

Stoga se samo po sebi vjera ili držanje za istinu onoga, što drugi kažu, ne može nikako smatrati sramotom.

To onda nije sramota ni za najpametnije ni za najučenije ljude.

Ako je tome tako, zašto bi onda bila sramota vjerovati ono, što je rekao vječno istiniti Bog, koji ne može prevariti ni prevaren biti. A ljudi, premda su u neku stvar upućeni, ipak mogu prevariti sebe i druge, premda to ne bi htjeli.

Bog to ne može, jer je On sama istina. On svaku stvar zrije, kakova je ona sama u sebi i u odnošaju prema drugima. On vidi potpunu i pravu vrijednost, potrebu, korist ili štetu. Pa je tako i s vjerskim istinama, koje nam je objavio i za njih jamči svojim neprevarljivim ugledom. On nam istinu hoće i kazati, jer je to Njegova narav, biće, da istinu govori.

Nije dakle nikada sramota za čovjeka, da vjeruje ono, što spada na naravno vjerovanje drugima. Još je manje onda sramota, da vjeruje ono, što je predmet vjerskog vjerovanja. Kod prirodne naime vjere je jamstvo za istinitost onoga, što se kaže, samo ljudski ugled, a kod vjerskog vjerovanja je jamstvo za to neprevarljivi ugled Božji.

Vjera dakle nije sramota ni za suvremenog čovjeka.

Izvan Crkve nema spasenja

Isus Krist je jedini Spasitelj ljudskoga roda. S time je na čistu sv. Petar kad uči: »Nema ni u jednom drugom spasenja, jer nema drugoga imena pod nebom danoga ljudima, u kojem bismo se mogli spasiti« (D Ap. 3, 12).

Put k spasenju pokazuje objavljena vjera, koju je na svijet donio Isus Krist. Vjeru pak zajedno sa sredstvima milosti, a to su svet. Sakramenti, predao je Isus Krist na čuvanje i nepogrešivo tumačenje svojoj Crkvi. Crkva, izvorna Kristova Crkva, je samo jedna, a to je Katolička Crkva. Dosljedno tome Katolička Crkva je jedina spasonosna Crkva. Po Kristovoj dakle odredbi Katolička Crkva je redoviti put spasenja. Tu vrijedi nepobitno pravilo, koje je postavio već sv. Augustin: »Izvan Crkve nema spasenja«. Odakle znamo, da je tako?

Isus Krist je rekao Apostolima i njihovim nasljednicima-biskupima: »Tko vas sluša, mene sluša, i tko vas prezire, mene prezire. A tko mene prezire, prezire onoga, koji me je poslao« (Lk 10, 16). Drugom zgodom: »Ako li tko Crkvu ne posluša, neka ti bude kao neznabožac i carinik« (Mt 18, k7). I opet: »Tko uzvjeruje i pokrsti se, spasit će se, a tko ne uzvjeruje, osudit će se« (Mk 16, 16). Ovdje Isus Krist naglašuje, da je za spasenje potrebna vjera i krštenje. Ali vjera i krštenje nisu pušteni čovjeku na volju, da sam odlučuje što će vjerovati i kako će se krstiti, nego vjeru i krštenje propisuje Crkva. A tko vjeruje i krsti se prema propisima Crkve, taj je član Crkve i spasava se samo zato, jer se nalazi u Crkvi te živi i radi, kako Crkva uči. Nije naime dosta, da čovjek samo stupi u Crkvu: u Crkvi treba doživotno ostati i uvijek joj vjeran biti. Onaj, tko je u Crkvu stupio, a baš ništa se ne trudi, da živi po nauci Crkve, taj je suha grana na živom stablu Crkve.

Da izvan Crkve nema spasenja, to svjedoče kršćanski pisci, a napose sveti Oci, već u prvim kršćanskim vremenima. Apologeta Origen piše: »Neka se nitko ne vara: Izvan ove kuće, to jest izvan sv. Crkve nitko se ne spasava«. Sv. Ciprijan kaže: ...niti će doći do Kristove nagrade, tko ostavlja Kristovu Crkvu. Ne može imati Boga za Oca, tko nema Crkvu za majku«. A sv. Augustin izjavljuje kratko i sadržajno: »Izvan Crkve nema spasenja.« Tko bi dakle svijesno i hotimično zanemario postati članom Crkve sasvim je sigurno, da se ne može spasiti.

Sada bi mogao tko pitati, a što je onda s poganima i inovjercima, koji nisu nikada čuli za katoličku Crkvu? Što je s raskolnicima i krivovjercima, koji znadu doduše za katoličku Crkvu, ali drže, da je njihova vjera prava, pa radi toga ne stupaju u katoličku Crkvu? Oni, koji ne znaju za katoličku Crkvu, nemaju grijeha što nisu u katoličkoj Crkvi i spasavaju se, ako rade ono, što im savjest nalaže kao dobro. Takvi imadu iskrenu volju i vruću želju činiti za spasenje sve, što Bog od njih traži, pa bi se prema tome krstili i u katoličku Crkvu stupili, kad bi za krštenje i za Crkvu znali. Takvi su kršteni Krstom želje, koji im nadomješćuje Krst vode i pristup u Crkvu, te se tako po Krstu želje spasavaju.

U povijesti se zbio i ovaj događaj: Betlehemska muška djeca do dvije godine, koju je Herod dao pogubiti radi Isusa, makar još ništa nisu znala za Isusa, pogubljena su radi Isusa, i zato ih Crkva smatra nedužnim mučenicima. Ta su djeca krštena Krstom krvi, koji im vrijedi kao da su krštena krstom vode i kao da su stvarno stupila u Kristovu Crkvu. Ili: odrasli se ljudi pripremaju za sveti Krst, ali prije nego su ih vjerovjesnici dospjeli pokrstiti, dođu neprijatelji te ih radi vjere u Isusa pogube. Ti su kršteni Krstom krvi, koji im i te kako zamjenjuje Krst vodom, pa su se spasili, iako nisu kršteni vodom, jer su dali život za Krista.

Inovjerci, raskolnici i krivovjerci, koji znadu za katoličku Crkvu, ali ne idu u nju, jer po svom odgoju drže, da je njihova vjera prava, nisu krivi svojoj zabludi. Zato će se spasiti, ako čine, što im savjest nalaže. Spasit će se teže, jer nemaju milosti, koju Bog daje članovima katoličke Crkve, ali će se ipak spasiti, ako slušaju glas savjesti. Čim se kod takvih rodi sumnja u duši, da li je njihova vjera prava, dužni su poduzeti sve, što je u njihovoj moći, da sumnju riješe i da imadu pravu vjeru. Takvima Bog daje milost, da sumnju konačno sretno riješe i dođu u katoličku Crkvu, kako to svjedoče bezbrojni konvertiti ili obraćenici, koji su iz drugih vjera došli u katoličku Crkvu.

Da smo se mi rodili i da smo odgojeni u katoličkoj Crkvi, to nije naša zasluga, nego je to dar Božji, koji nismo ničim zaslužili. Radi toga nemojmo nikada inovjerce prezirati, a pogotovo ih nemojmo mrziti. Naprotiv, susretajmo ih prijateljski i s ljubavlju, rado ih poučimo o svojoj vjeri, a osobito nastojmo kreposno živjeti, jer je kreposan život katoličkih vjernika jedan od najjačih dokaza, da je katolička Crkva jedina prava Kristova Crkva.

VELIKA GOSPA

Ovo je blagdan Tvojega uznesenja Marijo, u nebesku slavu. Blagdan velike radosti, kada dočekuju nebesa Tebe, čistu i blaženu, Majku Božjega Sina, Kraljicu neba i zemlje.

Različite su svetkovine, kada Te slavimo, Marijo. Spominjemo Tvoje Bezgrešno Začeće, dan Tvojega rođenja, Tvoje sveto Ime i Navještenje. Danas slavimo ovaj blagdan Tvojega dolaska u kraljevstvo Božje. Tvojega uznesenja na nebo.

Kraljice neba, Velika Gospo, Ti moćna zaštitnice ljudi, kojima si postala Majkom pod strašnim Križem u satu Isusove smrti, Ti, sveta Marijo, moli za nas. Moli za nas, koji ovdje na zemlji uzdižemo svoja srca Tvojoj čistoj ljepoti i zazivljemo Tvoju pomoć. Moli za nas, da budemo snažni u teškoćama, vjerni u molitvama, postojani pod križem. Moli za nas, da nas ne smute ni boli, ni radosti, da ne lutamo u tmini, da ne izgubimo put svome jedinome cilju. Sveta Marijo, Ti usliši naše prošnje, Ti nas vodi ovim svijetom, od našega rođenja do časa, kada ćemo i mi ugledati svjetlost od vijeka. Budi s nama, Kraljice mira, sada i u sve vijeke.

PODLISTAK

Moć majčine molitve

Nedjelja je. Majka se vratila sa sv. Mise i kod kuće priprema ručak sebi i svome sinu jedincu. Priprema, ali ne zna, hoće li joj danas doći na vrijeme kući. Zadnjih nekoliko mjeseci ne sluša više savjeta svoje majke. Ne doziva je više onim lijepim imenom majka, već cijelo vrijeme mladosti svoje provodi u društvu veselih prijatelja.. Jednoć joj se vraća na veče kući, drugi put u pola noći, a najčešće dolazi drugi dan i onda cijeli dan prospava. Nema na njem više onog mladenačkog oduševljenja i poleta za život. Već mu iz očiju bukti neki bijes, a usta mu samo izgovaraju najgore psovke i hule na Boga. Majka ne zna, kako da pomogne sinu svome, kojega toliko ljubi. Iz ljubavi prema njemu, moli se Bogu za njega.

Kad sin dolazi kući, vidi u majčinim očima suze, a u rukama zrnca Gospine krunice. I ruga joj se. Šta to pomaže? To je samo za stare, a ja mlad moram se proveseliti. Moram uživati život u svoj punini. Majka ga često prekoravala i savjetovala, ali uzalud. Sin tvrda srca ne će da sluša savjete svoje ljubljene majke. Ne će da sluša riječ one, koja je sav svoj život posvetila jedino njemu, da bude sretan.

I jednog dana kad se vratio kući u noći, nađe svoju majku kako kleči pred slikom Majke Božje i moli se, i najednom joj reče: »Majko, misli o sam, da ću biti sretan, ako proživim mladost, a kasnije i život svoj među prijateljima, na zabavama, plesovima, u šetnjama, ali vidim da sreće našao nijesam. Srce moje je sve više nesretno, sve više prezire taj svijet i čezne za nekom nepoznatom srećom! Da, za srećom čeznem i htio bih posve biti sretan.«

Majka opazi borbu, što je proživljuje njezin sin, i kaže mu: »Bit ćeš sretan, ako posve promijeniš život svoj, ako poslušaš savjete moje i ako dalje živiš po zapovijedima Božjim«. Ja sam posve sretna, evo predala sam se posve Bogu, jer vidim, da je sve ovo na zemlji prolazno, a Bog je jedini vječan.«

Na te riječi sin se baci u naručaj majci i kroz suze pita: »Majko, kako da i ja postanem sretan?« Majka mu odgovori: »Pođi u crkvu i klekni pred svećenika, Isusova namjesnika. Otkrij mu posve dušu i on će ti je očistiti od grijeha; a Isus u onoj maloj Hostiji naći će stan u duši i srcu tvome i tada ćeš biti sretan. Vidjet ćeš onda, da je taj svijet samo put u našu domovinu, koja će biti u nebu.«

Sin se rastane od majke. Ode u tamnu noć. Šetajuć, plakao je i sve više se približavao srcem svojim Bogu. Nastala je u njem prava borba i u tom času osjetio je ono isto, što i sv. Pavao kad je rekao: »U sebi osjećam dva zakona, zakon tijela i zakon duha.« Da, zakon tijela govori mu: »Ta zar ćeš moći da ostaviš svijet, užitak, prijatelje svoje i sve ono, što si do sada smatrao da ćeš u tom osjetiti sreću.« Zakon duha govorio mu je: »Evo, prijatelju, oslobodit ćeš se veriga grijeha, i svega onoga, što je zemaljsko, dići ćeš se iznad zemlje i postat ćeš posve slobodan. Nemoj da gledaš na zakon tijela svoga. S Bogom stvoriteljem svega, nadvladat ćeš ga i kod Njega naći ćeš trajni mir, kojega si do sada uzalud tražio. Bit će to teško, ali Isus sam Bog naći će stan u srcu tvome, i svojom milošću ojačat će te.« Misli njegove sve više su se dizale k Bogu, a Bog je čekao čas, kad će se taj mladić, koji je bio izgubljen, natrag povratiti u očinsku kuću.

Svane nedjeljno jutro. Mladić ode u crkvu, te se ispovjedi i sjedini s Isusom, kojega je nekad kao malo dijete gledao u jaslicama, a sada kao mladić napustio Ga svojim životom, ali odsada sve će raditi samo s Isusom i za Isusa. Krist ga je okrijepio i dao mu je milost. Uvidio je, da je život samo prolazan put u drugu domovinu, koja će biti vječna.

S Kristom u grudima vratio se kući. Majka ga je na vratima dočekala i zagrlila, sva sretna što joj se sin obratio, što se danas sjedinio u sv. Pričesti s Gospodinom I zapita ga: »Jesi li sretan?« Sin odgovori kroz suze: »Da, majko posve sam sretan i u buduće hoću da uživam tu sreću«. Majka reče: »Zahvalimo Bogu i Majci Božjoj, što je uslišala molitve moje, koje sam molila za tebe. Sada sam i ja sretna kao što je bila sretna i sv. Monika, majka sv. Augustina, koji se također obratio po molitvama svoje majke.«

XI. nedjelja po Duhovima

13. VIII. 1950.

Sv. Misa počima ovako: Bog je u svetom stanu svojem. Bog daje zapuštenima naselje, On će dati krepost i jakost svojemu puku. Nek ustane Bog i nek se razaspu njegovi neprijatelji, i neka pobjegnu od njegova lica, koji mrze na nj.

U **Poslanici** sv. Pavao uči Korinćane (I, 15, 1—10) da je Isus uskrsnuo i da je on, Pavao, pravi apostol po milosti Božjoj. »Braćo! Dozivljem vam u pamet evanđelje, koje sam vam propovijedao, koje ste i primili, u kojem ste i postojani, po kojem ćete se i spasiti, ako držite, kako sam vam propovijedao, osim ako ste uzalud vjerovali! A predao sam vam najprije ono, što sam i primio, da je Krist umro za naše grijehe, prema Pismima. I da se javio Kefi i zatim jedanaestorici. Iza toga vidjelo ga je zajedno više od pet stotina braće, od kojih mnogi još žive, a neki su usnuli. Javio se zatim Jakobu, onda svim apostolima, a poslije svih javio se i meni, kao nedonoščetu. Jer među apostolima najmanji sam ja, koji nijesam dostojan, da se zovem apostolom, jer sam progonio Božju Crkvu. Ali Božjom milošću jesam, što jesam, i njegova milost nije bila u meni bez ploda.«

Sv. **Evanđelje** pripovijeda zgodu, kako je Isus izliječio gluhonijema čovjeka (Marko 7, 31.37): »U ono vrijeme, kad je Isus izašao iz krajeva Tirskih, dođe preko Sidona kod Galilejskoga mora usred Deseterogradskih krajeva. I dovedu mu gluhonijemoga i zamole ga, da metne na nj ruku. I uze ga nasamo od naroda, dotače svojim prstom njegove uši, pljunu i dotaknu se njegova jezika i pogleda na nebo, uzdahnu i reče mu: Efeta! Što znači: Otvori se! I odmah mu se otvoriše uši i odriješi mu se sapeti jezik i progovori pravo. I zabrani im ikomu govoriti. Ali kolikogod im je on više branio, oni su sve više propovijedali i sve više diveći se govori: Sve je učinio dobro, gluhima je povratio sluh, a nijemima govor«.

P o u k a: Mi smo mnogo puta slični ovom gluhonijemom čovjeku. Gluhi smo kadkad na riječi Božje, koje čujemo u propovijedi ili čitamo u pobožnim knjigama, i koje nas potiču na pobožan život. Pročitamo ih i zaboravimo, jer nijesmo dali, da nam dopru do srca. Nijemi smo kadkada, kad ne slavimo Boga molitvom hvale, poklona, zadovoljštine, kajanja i zahvale, kad je to potrebno. Bog nas svaki dan uzdržava, pa zato je potrebno, i naveče, te kad zvoni Pozdrav anđeoski. Nastojmo, da ne budemo ubuduće gluhi i nijemi, a ako nam je trud zaludan, zamolimo Gospodina, da nam pomogne, da Ga dostojno slavimo sluhom i govorom.

Sv. TARZICIJE

Podrijetlom je Grk. Njegovo ime znači: »Neustrašivi«. Živio je u Rimu za velikih progona protiv kršćana u 3. vijeku. Bio je akolit (pratilac) pape sv. Stjepana I., kojemu su vojnici odrubili glavu u Kalikstovim katakombama za vrijeme cara Valerijana.

Akolit je niži klerik, koji je primio sva četiri niža reda. Akoliti su nekoć pratili (odatle im i ime) i posluživali biskupe kod sv. Mise i vršili druge pobožne vjerljive službe. Tada su nosili i t. zv. eulogije t. j. blagoslovljeni kruh, a u pomanjkanju đakona nosili su i presv. Euharistiju progonjenim kršćanima. Oni su držali i srebrnu cijev, pomoću koje su se vjernici pričešćivali pod prilikom vina iz kaleža, koji je nosio subđakon, a držali su i pliticu prilikom sv. Pričesti, koju je dijelio đakon.

Jednoga dana nosio je Tarzicije progonjenim kršćanima Kruh jakih. Držao ga je pod širokom haljinom, zvanom toga. Zaustavili su ga carski vojnici i naložili mu, da pokaže, što nosi pod togom. On to nije htio. Vojnici su zato počeli na nj bacati kamenje i tući ga batinama. Tarzicije se molio: »O Bože, moj život nije ništa, a Ti si sve. Ne dopusti, da Tebe oskvrnu svetogrdne ruke. Prištedi sebi ovakvu uvredu, a meni tu bol«. I držeći čvrsto na svojim grudima presv. Euharistiju izdahnuo je pod udarcima 15. kolovoza g. 257 u Rimu.

Tako je smrt prvoga mučenika presv. Euharistije bila slična smrti prvomučenika sv. Stjepana.

Ubojice su htjeli vidjeti, što je on tako grčevito sakrivao, ali su se najednom prestrašili i razbježali na sve strane.

Sv. Tarzicija su pokopali uz papu sv. Stjepana I. Stari grčki nekrolog cara Bazilija spominje, da je Tarzicije bio pokopan zajedno s presv. Euharistijom u rukama. Kršćani prvih vjekova mnogo su posjećivali njegov grob. Papa Damaz (367.—384.), koji je na glasu zbog svojih istraživanja u Katakombama, sastavio je u čast sv. Tarzicija epitafij (nadgrobni natpis). Poslije je sv. Tarzicije prenešen u Rim u crkvu zvanu sv. Silvestra in capite na Marsovu polju, gdje se i danas nalazi.

Sv. Tarzicije, vjeran Euharistijskom Isusu do mučeništva, uzor je i zaštitnik mladeži, koja želi ustrajati u vjeri i u ljubavi prve sv. Pričesti.

G. 1905. osnovano je u Rimu pobožno društvo: Collegium Tarsicii. Svrha mu je, da članovi—Tarziciji—što pobožnije i što uže sjedinjeni sa svećenikom prate obrede sv. Mise.

Glasoviti kardinal Wiseman opisao je u svojoj Fabioli život i mučeništvo sv. Tarzicija.

Majčina briga

S obuke vjeronauka pratile su djevojčice svećenika na put. Razgovor se je vodio o njihovu duhovnom životu. Zaposlene su pletenjem. Uveče kasno liježaju.

»A onda?« upitao je svećenik.

»Onda smo umorne i idemo na počinak«, glasio je odgovor.

»Kod nas nije tako« javila se jedna od najskromnijih od njih. »Kad ja i moje sestre dođemo kući, onda nakon večere, skupa s majkom, klečimo i obavljamo večernje molitve«.

»A zašto klečite, kad molite«, upitao je svećenik.

»E, majka znade, da bismo mi u krevetu brzo zaspale, zato klečimo, da možemo lijepo i pobožno moliti«.

UTJEHA SIROČADI

Događa se često, da roditelji bez djece prime koje siroče bez oca i majke za punopravnog člana svoje obitelji, kao posinka ili pokćerku. Taj se čin mora obaviti pred državnom sudskom vlašću i zove se adopcija (posinjenje).

Nedavno se dogodilo prvi put u povijesti katoličke Crkve, da je adopcija obavljena i uz crkvene ceremonije. Dogodilo se to u Francuskoj u mjestu Lionu, gdje je u svibnju 1949. g. sam kardinal-nadbiskup primio adoptivni zavjet od sedam obitelji, koje su se obvezale hraniti i odgajati nejaku siročad. Pred kardinala su pristupali roditelji i on je pitao pojedince: »Hoćete li kršteno dijete NN. ovdje nazočno primiti k sebi umjesto rođenog djeteta i preuzeti na sebe moralnu i duhovnu obavezu, koja iz toga proizlazi?« Roditelji su odgovarali: »Jest, primamo«. Iza toga slijedilo je pitanje dotičnom djetetu: »Hoćeš li ovdje nazočne za svoje roditelje i njima se dobrovoljno pokoravati?« Slijedio je odgovor: »Hoću!« Iza toga čina otpjevana je zavjetna pjesma »Protège ma promesse« (Zaštiti moje obećanje).

Na ovu lijepu zamisao došao je mjesni župnik u svojoj brižljivoj ljubavi za promicanje obiteljske misli, tražeći nove načine riješenja jednog teškog problema: nadoknaditi gubitak dragih roditelja i obiteljskog ognjišta.

»KRIŽ KONGA« — Tako se zove katolički dvomjesečnik, koji izlazi u Kongu od 1932. god. na velikom formatu i štampa se na francuskom jeziku. U Kongu se osim toga štampa nekoliko manjih listića na urođeničkom jeziku. Ovi listovi u velikom pomažu djelovanje tamošnjih misionara. »Kongo je već danas zemlja, u kojoj katolicizam najljepše napreduje.

„SVE JE DOBRO UCINIO"

Tako je klicalo oduševljeno mnoštvo, kada je vidjelo, da je Isus čudesnim načinom ozdravio gluhonijema. »Sve je dobro učinio!«, odjekuje iz beskrajnog svemirskog prostora kroz vjekove. Veličanstvena ljepota zvjezdanog neba, tihi povjetarac lahora i bijesno urlikanje oluje, naivno poigravanje malenih talasa i bučna huka razbješnjelog mora, zelene livade pokrivene raskošnim sagom raznobojnog cvijeća, lelujajuća se polja zlatnoga žita i veličanstvene visine planina, miloglasni cvrkut ptica i grozovito rikanje zvjeradi — sve se to ujedinjuje u jedan skladni pjev Stvoritelju: »Sve je dobro učinio!« Jer, kako lijepo kaže Psalmista:« Nebesa propovijedaju slavu Božju i svemir navješćuje djela Njegovih ruku.«

Najdivnije i najljepše djelo Stvoritelja je čovjek. Obdaren razumom naravi čovjek ne prolazi svijetom gluh i nijem. On prodire u suštinu zbivanja, otkriva njihovu unutarnju zakonitost, i svrsishodnost, promatra njihovu savršenu ljepotu, osjeća i sluša divnu harmoniju glasova, koji mu odasvuda kliču: »Sve je dobro učinio Onaj, koji nas je stvorio, Onaj, koji nas podržava i koji s nama upravlja.« Promatrajući dakle svijet oko sebe čovjek je već sposobnošću svoje razumne naravi kadar, da upozna Boga. Ali, ljepota i dostojanstvo čovjeka ne sastoji se potpuno u njegovoj razumnoj naravi. Istina, čovjek se već po toj svojoj naravi isdiže iznad svih stvorenja. Sposobnošću ove naravi čovjek je prodro u tajne prirode, otkrio je njene zakone, pak je veliki dio njenih snaga zarobio i stavio sebi u službu. Ali, ono što čovjeku daje njegovu pravu vrijednost, ono, što ga po dostojanstvu uzdiže daleko iznad svijju stvorenja, ono, što pruža neoborivi temelj neotuđivih prava čovječje osobe, sastoji se u činjenici, da je Bog uzdigao čovjeka iz naravnoga u svrhunaravni red darivajući mu po Svojoj milosti svojstvo djeteta božjega, baštinika božanskog života u vječnosti. Snagom svrhunaravnog dara milosti čovjek nije više samo sposoban, da upozna Boga po Njegovu vanjskom djelovanju, nego čovjek je kadar, da prodre u samu bit Božjega života. I u koliko čovjek više surađuje s Božjom milošću, u koliko se usavršavanjem svoga duhovnoga života više približuje Bogu, u toliko raste i u toliko se usavršava njegova spoznaja Boga, utoliko se više i savršenije ujedinjuje s Bogom. Svjedoci su nam za ovo kršćanski mistici, kršćanski sveci.

I eto baš taj čovjek, obdaren naravskim i svrhunaravskim darovima, uzdignut visoko iznad svijju ostalih stvorenja, unosi disharmoniju, nesklad u skladnu pjesmu nerazumne naravi. Jedini je čovjek onaj, koji ne će da prizna Boga svojim Stvoriteljem, jedini je on, koji osporava Bogu djelo Njegovih ruku. Ponesen ohološću zbog postignutih uspjeha njegove razumne naravi, utopljen u bezbroj briga za svoj tjelesni, fizički život, zarobljen od strasti i zlih sklonosti, privezan uz svakidašnju prolaznost čovjek niječe ili zaboravlja Boga, prolazi slijep, gluh i nijem pokraj svih dokaza Božjega svemogućstva, Božje mudrosti, ljubavi i dobrote.

Snagom svoje božanske riječi Krist je razriješio jezik i otvorio uši gluhonijemome. I ovo čudesno djelo Kristova svemogućstva otvorilo je oči prisutnome mnoštvu, koje je u Kristu upoznalo Sina Božjega. Neprestanim djelovanjem Svoje milosti Bog sada tihim a sada jakim glasom kliče našoj duši:

Marijino uskrsnuće u umjetnosti

Ni Zlatna legenda o predaji nije ostavila Marijino tijelo u grobu. Njezine riječi govore s osobitom odlikom o samoj Djevičinoj smrti. Izvrsne riječi svetih Otaca označuju Marijinu smrt višom od naše. Velika sklonost k tomu odmah nalazi jeku vjere i ljubavi u srcu vjernika. Ona, koju su svi Proroci prorical i stoljeća očekivala; Ona, u kojoj se je utjelovila sveta Riječ; Ona, kojoj je Duh Sveti opjevao divnu nevinost: Ona se ne podvrgava truležu groba t. j. kazni za grijeh.

Sasvim je naravno, da je žena nad ženama, koja je popravila Evinu pogrešku, koja slavi pobjedonosno slavlje nad grijehom, da je ona pobijedila zadnjega neprijatelja: smrt. Kristova ljubav prema svojoj Majci nije odgodila Marijino uskrsnuće do svojega zadnjega dolaska.

Umjetnici su vrlo zgodno prikazivali uz Marijinu smrt i Njezino Uskrsnuće i to umjetnošću, gdje se Zlatna legenda usklađuje s jezikom Svetoga Pisma.

Zlatna legenda veli, da je trećega dana mrtvila Isus došao s četom anđela i pozdravio Apostole. Tada se pojavio sveti Arkanđeo Mihovil noseći Marijinu dušu. Ona se povratila u svoje tijelo i četa Anđela ga odnese na nebo.

Ovakovo uskrsnuće ne postoji u bizantinskoj umjetnosti. Ono pripada Zapadu, koji od prvoga početka daje veliki prostor Uskrsnuću, naročito u veličanstvenom kiparstvu.

Uskrsnuće je prizor francuskoga podrijetla, i prvi puta se vidi na glavnim vratima stolne crkve u Senlisu. Djelo se svršava krajem XII. stoljeća. Jedna plohorezba prikazuje Uskrsnuće. Prizor je nov i vanredan s onim vitkim i laganim anđelima, brzim poput lastavice. U tijesnim naborima haljine anđeli se žure oko svoje Kraljice: prvi je podiže za ramena, drugi drži noge, treći dodiruje djevičanski obraz, četvrti donosi vijenac za vjenčanje. Svi se naginju s radosnim i živahnim čuvstvom.

Slijedećega stoljeća se prizor Uskrsnuća Marijina opaža na glavnim vratima stolne crkve Blažene Djevice Marije u Parisu. Ovaj prizor se razlikuje od prvoga i najradije razjašnjuje Zlatnu legendu. Ovo je prauzor u svima ostalima stolnim crkvama. Posred osam poređanih apostola na stražnjem dijelu mrtvačkoga lijesa i četiri sjedeća, koji razmišljaju, pojavi se Krist s anđelima. Dva anđela podižu plahtu, a Isus, moćan i ozbiljan, dotiče lijevicom Djevicu, koja ima lik mlade žene, vječne mladosti, a desnicom blagoslivlje Majku. Pokret je tako izražajan, da ga vjernik shvaća kao živog.

Prizor se nešto razlikuje na glavnim vratima stolne crkve u Chartresu (Šartreu), gdje se nalazi sveti Arkanđeo Mihovil, prema Zlatnoj legendi. U društvu s jednim svojim bratom Mihovil nosi na stolnjaku Marijinu dušu, koja preuzima svoje tijelo.

Taj se predmet širi i u druge zemlje. Tadija Bartoli, zadnji predstavnik sijenske škole svršetkom XIV. stoljeća u općinskim dvorovima Sijene je uhvatio sam trenutak, kada Krist uskrisuje svoju Majku. Slikar je prostodušno zaokružio brdinama dolinu Kedrona, gdje su vjernici gledali Marijin grob, dolinu budućega zajedničkoga uskrsnuća. Krist pruža desnicu svojoj Majci, koja se ovim božanskim doticanjem podiže nad mrtvački lijes, uspravlja, spremna poletjeti prema nebu. Marija se odijeva tamno modrim plaštom, protkanim zvijezdicama. Prisutnici lijepih kretnja razgovaraju se, a Židovi se zaprepašćuju. Krist govori svojoj prečistoj Majci, a na ovo Marija odleti na nebo, dok se četa anđela veseli.

DAR za DAR

Cvjećarica je veselo pripovijedala, da je najskupocjeniji cvijet prodala bogatoj gospođi, koja ga je darovala na oltar Gospi.

Pometačica ulica, metući trg naiđe na cvijet, koji još nije bio uvenuo, te ga ponese u crkvu i bojažljivo spusti na podnožje Gospina oltara.

Te večeri kad je crkva bila puna vjernika, Gospin lik je posebno odražavao Ljubav. To je najviše osjetila pometačica ulica i bila je sretna.

PODJELA RADA U ORGANIZMU

Svako je višestanično biće, a tako i čovjek, izgrađeno od čudesnih stanica, ono je sklop ili udruženje mnogih stanica. Od tih stanica izgrađene su kosti, probavni organi, srce, pluća, bubrezi, ruke, noge mozak, živci, oko, uho i t. d. Što je veće udruženje, to je veća i podjela rada. Tako su i stanice podijelile uloge. Zato su se svaka u svojem radu i posebno izvještile (specijalizirale). Svaka od njih vrši za sebe svoja osnovna životna djelovanja, kao što imade i sve osnovne stanične dijelove, ali im oblik, izgradnja i radna sposobnost nijesu svima isti. Znatno se na pr. razlikuju kožne stanice, koje štite tijelo izvana, od mišićnih, kojima je zadaća pokretanje tijela i njegovih dijelova.

Da pogledamo u kratko sastav i rad nekih organa, odnosno stanica.

Hrana, koju živo biće prima, mora doprijeti u sve stanice. Zato postoje naprave za prijenos (transport) hrane tako, da nijedna stanica ne ostane bez nje. Kod čovjeka (i mnogih životinja) taj prijenos vrši bezbrojnim žilama i žilicama **tekućina-krv.** Pogonsko središte, koje proizvodi svojim radom strujanje krvi cijelim tijelom, jest srce. Hrana iz crijeva izravno (masti) ili preko jetara slijeva se u krv i stiže u srce. Srce je vrlo jaki šuplji mišić. Kad u njegove donje polovice (komore) pune krvi, one se stežu i kroz cijevi, koje iz njega vode, krv šikne manjim dijelom (ta je krv siromašna kisikom, venozna) u pluća, a većim dijelom u čitavo tijelo. To stezanje posve lako zamjećujemo kao udaranje srca, koje zovemo kucajima. Kada se pak srce isprazni, ono se raširi, u njem nastane praznina i ono u sebe uvlači iz drugih žila (vena) krv, koja se vraća osvježena kisikom iz pluća ili istrošena iz tijela. Samo s ovom ulazi u srce i ona krv, koja nosi hranu iz crijeva, da i nju bude srce moglo potisnuti po tijelu.

Srce je dakle istodobno i štrcaljka i sisaljka. Rad je njegov veoma velik. Srce radi od prvog do zadnjeg časka života i to bez prekida, bez odmora, bez popravaka, bez mazanja, bez čišćenja. Ono kucne oko 100 tisuća puta u danu, 40 milijuna puta na godinu. Ono istisne u tijelo do 4 milijuna litara krvi u jednoj godini. Nema na svijetu motora, koji bi mu po savršenosti i radu mogao stati uz bok.

A krvne žile i žilice! To su one divne rijeke, iz kojih stanice love hranu, kao stanovnici uz rijeke ribu. Iz tih žilica izlijevaju se životni sokovi u sva tkiva te ih natapaju tako da nijedna stanica ne ostane bez hrane. Najfinije žilice, kapilare, i do 50 puta su tanje od ikakve vlasi ili dlake. I najveća rijeka na svijetu po svojoj duljini prava je igračka prema cjelokupnoj duljini svih kapilara jednog samog čovjeka. Kad bismo naime sve kapilare povezali u jednu nit, onda bi ona iznosila do 100 tisuća kilometara. To znači, da bismo njome mogli opasati čitavu našu Zemlju na njezinoj najvećoj širini (ekvatoru) dva i po puta.

No uzalud bi bila stanicama hrana, kad k njima ne bi pridolazio i kisik iz zraka. Hrana valja da u stanicama izgara, a to ne može bez kisika, jer izgaranje i nije drugo nego spajanje goriva s kisikom. Ali kako dolazi taj kisik do svih stanica? Tekućina-krv po sebi nije crvena. Njezino crvenilo potječe od posebnih vrlo sitnih zrnaca, koja u njoj plivaju. Ta su zrnca veoma malena, ali je njihov broj nama jedva dokučljiv. U jednom kubičnom milimetru krvi imade crvenih zrnaca do 5 milijuna. U pet, šest litara krvi, a toliko je imade odprilike odrastao čovjek, ima ih 20 do 24 bilijuna (svih stanica, uključivo s tim crvenim zrncima ima 30 bilijuna).

Pa upravo **crvena krvna zrnca** jesu prijenosni brodovi za kisik. Ona naime njihova crvena boja (hemoglobin) sposobna je, da sasma lako, kad dođe u dodir sa zrakom, veže kemijski uz sebe, ili recimo slikovito ukrca kisik. Ukrcavanje kisika vrši se u **plućima.** Naša su pluća sastavljena od oko 1800 milijuna malih mjehurića, u koje kroz nos, grkljan, dušnik i sve njegove grane (cjevčice) prodire zrak pri svakom našem udisaju.

Mjehurići se napune zrakom, u kojem je jedna petina kisika. Veoma tanke jednoslojne stijenke plućnih mjehurića ispreplelene su vrlo sitnim žilicama, u koje pri svakom kucaju srca prodre krv iz srca s milijardama crvenih zrnaca. U plućnom dakle mjehuriću je sastajalište crvenih krvnih zrnaca s kisikom. Pri tom se sastanku izvrši bitni dio onog procesa, koji zovemo disanje. Tu crvena boja zrnaca uplja, ukrcava kisik. Svaki plućni mjehurić predstavlja u nekom smislu luku, u koju pristaju brodići krvnih zrnaca.

Ti se brodići sada kreati kisikom vraćaju u srce krvnim kanalima. A srce će ih potjerati u tijelo, u tkiva i njihove stanice. Tako će krv ponijeti stanicama ne samo hranu nego i kisik. A to je baš sve ono, što je potrebno za sagorijevanje. U stanicama ugljik (C) iz hrane spajat će se s kisikom O^2 izgarajući u CO^2, ugljični dvokis. To je tek ono pravo disanje svake pojedine stanice — nutarnje disanje. Uslijed tog spajanja ugljika s kisikom i sagorijevanja razvija se u tijelu toplina.

Ugljični dvokis, koji nastaje uslijed sagorijevanja, mora tijelo izbacivati iz tijela, inače bi nastupilo otrovanje organizma. I zato je sve u organizmu tako divno uređeno. Crvena krvna zrnca u isto vrijeme dok stanicama predaju kisik — ukrcavaju ugljični dvokis, da ga preko svoje središnjice — srca — prevezu u plućne mjehuriće te ga tu iskrcaju i postanu opet sposobna za ukrcavanje kisika. Zato mi pri svakom izdisanju izbacujemo nepotrebni ugljični dvokis s vodenom parom napolje.

I tako bi mogli nizati opisivanje svih pojedinih organa u našem tijelu da vidimo kako je upravo do nepojmljivosti savršeno i točno provedena podjela rada i djelovanje organa za dobrobit organizma i održavanje našeg života. Zar može čovjek ne slaviti neizmjerno umno Biće, kad vidi, kako je sav svijet pun pojava, koje nam govore o Biću, koje je određivalo svrhe i providalo za njih sredstva!

Iz katoličkog svijeta

ŠTOVANJE GRACIJE HOSOKAWE, japanske katoličke književnice iz XVI. stoljeća, sve se više širi u Japanu i ono obuhvaća i nekatolike. Ove godine slavi se 350. godišnjica njene smrti, kada je od pogana bila silom istrgnuta od svog zaručnika i mučenički ubijena. Za tu prigodu tokijsko kazalište predstavljat će za japansku publiku njen život, a u gradu Osaki bit će otkriven spomenik. Do danas nije uspjelo pronaći njen grob, no vjeruje se, da će on uskoro biti pronađen.

REKTOR KATOLIČKOG SVEUČILIŠTA u Washingtonu Mc Cormick imenovan je pomoćnim biskupom.

UMJETNIK OBRAĆENIK — Glasoviti američki kipar Kristijan Petersen obratio se na katolicizam. Još prije svoga obraćenja izradio je kipove Bezgrešne i sv. Bernardice.

MGR BO, biskup Seula u Koreji, nalazi se sada u Parizu, gdje studira kod oca misionara. U Evropu je došao prilikom proslava Svete Godine. Prema njegovoj izjavi, on će uskoro krenuti na put za svoju domovinu i zatražiti povratak u svoju biskupiju.

U MISIJSKIM ZEMLJAMA katolička Crkva ima svega 76 visokih škola s ukupno 49.072 studenta.

»MIVA«, kako se zove udruženje za prikupljanje sredstava za rad u duhovnoj pastvi u misijama i u diaspori, ima svoje glavno sjedište u Paderbornu. Sredinom lipnja dalo je ovo udruženje svećenicima za rad u onim krajevima Njemačke, gdje su katolici u manjini i gdje dušobrižnici moraju naročito nedjeljom biti vrlo pokretni zbog velike udaljenosti mjesta, u kojima rade, 16 manjih automobila, 52 motocikla i 30 bicikla.

ŠPANJOLSKA VOJSKA organizira hodočašće u Rim, na kojem će moći učestvovati i obična vojska i podoficiri i oficiri. Hodočašće će ići morem od Barcelone do Civitavecchie. Vojska će nositi svoju uniformu samo na svečanoj papinskoj sv. Misi.

NJEMAČKA DJECA NA OPORAVKU U BELGIJI — Belgijska katolička karitativna organizacija primit će ovoga ljeta 400 njemačke djece, koja će provesti svoj ljetni odmor u Belgiji. Djeca će biti smještena kod pojedinih belgijskih katoličkih obitelji, koje su se prijavile, da će primiti njemačku djecu na opskrbu.

KATOLICI U HOLANDIJI. — Katoličko stanovništvo u Holandiji svake godine je sve brojnije. Od 9,600.000 stanovnika Holandija broji 3,700.000 katolika, 3,000.000 protestanata hervordemske skupine, 1.000.000 kalvina i pripadnika manjih protestantskih sekta te oko 1,500.000 bez konfesije. Od 1930. broj katolika je narasao za 2%, broj protestanata opao za 3.5%, a broj stanovnika bez konfesije je narasao za 2,5%. Svake godine u Holandiji pređe na katoličku vjeru par hiljada odraslih ljudi.

U ŽENEVI je u lipnju održan 33. internacionalni kongres radnika. Katolički članovi toga kongresa priredili su i posebni sastanak, na kojem su vijećali o aktualnim pitanjima.

350 GODINA rada proslavili su ove godine u Beču kapucini. Oni su došli u Beč točno 1600. g.

KARDINAL FAULHABER, nadbiskup u Münchenu, otvorio je informativni postupak kao pripravu za beatifikaciju isusovaca o. Ruperta Mayera, koji je zbog svog odlučnog držanja kao »apostol katoličkih muževa« u Münchenu više godina bio zatvoren u koncentracionom logoru. Na koncu je bio zatvoren u benediktinskom samostanu Ettalu kraj Oberammergaua.

O PROBLEMU SMRTI napisao je krasnu knjigu poznati duhovni pisac Raoul Plus. Knjiga nosi naslov: L'entreće dans la maison du Pere (Ulazak u kuću očinsku), a izašla je prošle godine u Toulousi.

U LINZU (Austrija) je »Miva« (Misijska saobraćajna akcija) godine 1949. stavila besplatno na raspolaganje za dušobrižništvo u teže pristupačnim krajevima Austrije pet motor-bicikla i 14 običnih bicikla.

3060 ČINOVNIKA I RADNIKA električne centrale u Rimu primio je Sv. Otac Pijo XII. u audijenciju prve nedjelje u srpnju. U svom govoru, koji je Sv. Otac tom prilikom izrekao, naglasio je misao, kako rad mora služiti općem dobru, a ne egoizmu nekih pojedinaca ili naročito dobro organiziranim zajednicama. Isto tako istaknuo je Sv. Otac zasluge činovnika i radnika električne centrale u Rimu obzirom na njihov hitni požrtvovni rad pri svršetku rata, kad je uslijed ratnih operacija električna mreža grada Rima bila jako oštećena.

U GRADU LATINA južno od Rima sagradit će talijanski katolici novu crkvu, koju će posvetiti svetoj Mariji Goretti, koja je 25. lipnja o. g. proglašena svetom. U ovom je mjestu mala Goretti proživjela dio svojeg djetinjstva.

»DRUŠTVU SV. JERONIMA« u Rimu, koje se od 1902. zalagalo za širenje Sv. Pisma među narodom, a koje je pod Pijem X. bilo prestalo raditi, upravio je Pijo XII. posebno pismo, u kojem ističe važnost pučkih izdanja Biblije.

SAVEZ BELGIJSKIH KATOLIČKIH SELJAKA. — Ove godine se navršava 70 godina od osnutka saveza belgijskih katoličkih seljaka, poznatog pod imenom »Boerenbund«. Poznata je blagotvorna uloga, koju je ovaj savez imao u vjerskom, kulturnom i gospodarskom uzdizanju belgijskog seljaštva. Ovom zgodom je sv. Otac preko voditelja Državnog Tajništva Mgra. Montini uputio pismo duhovniku »Boerenbunda«, u kojem hvali dosadašnji rad i postignute uspjehe te daje pobude za još intenzivniji rad ove zaslužne seljačke organizacije.

SASTANAK JAPANSKIH BISKUPA. — U Tokiju su održali konferenciju katolički biskupi Japana. S konferencije su izdali poslanicu, u kojoj se zauzimlju za pravedno rješenje socijalnog pitanja.

TOMISTIČKI KONGRES. — Od 11. do 17. rujna o. g. održat će se u Rimu na poziv papinske Akademije međunarodni kongres tomističkih filozofa. Predavat će: o. Garrigou-Lagrange o dokazima Božje egzistencije, Pietro Parenti o razumu i vjeri, Charles Boyer o razumu i čovječjoj svrsi, Francesco Olgiatti o vjeri i povijesti, Cornelio Fabro o suvremenoj filozofiji i kršćanskoj vjeri i Gabriele di Santa Maria Maddalena o filozofiji i mistici.

URODENICI U MISIJAMA

Za budućnost katolicizma u misijskim zemljama od neobične je važnosti brojčano stanje urođeničkog klera i njihov brojčani odnos prema broju vjernika. Takve statistike su nedavno objavljene. One su, ako se isporede s onima iz tradicionalno katoličkih zemalja, vrlo dobre.

Od svih misijskih zemalja s urođeničkim klerom najbolje stoji Japan. Dok je na pr. u milanskoj biskupiji broj svećenika iznosio g. 1939. 2.200, a broj bogoslova 250 prema 2 milijuna vjernika (što predstavlja odnos 1 : 166 i 1 : 8.000), u Japanu je već 1920. g. bilo na 78.000 vjernika 38 urođeničkih svećenika i 28 bogoslova. Ove su se brojke popele u 1949. g. na 181 svećenika i 164 bogoslova, što predstavlja odnos 1 : 725 i 1 : 800. Ovim brojkama treba pridodati i strane misionare, kojih se broj sve više povećava.

Za ostale misijske zemlje statistika glasi: Indija i Pakistan 4.667.620 katolika, svećenika 3.139 (1 : 1.500), bogoslova 1.235 (1 : 3.400); Indokina: 1.534.300 vjernika, svećenika 1.469 (1 : 1.050), bogoslova 516 (1 : 3.050); Ceylon, Birma, Siam i Malaka: 1,004.000 vjernika, svećenika 606 (1 : 1.166), bogoslova 206 (1 : 4.900); Indonezija 732.330 vjernika, svećenika 74 (1:9.600), bogoslova 70 (1:9.800); Australija: 2.469.978 vjernika, svećenika 1.306 (1 : 530), bogoslova 676 (1 : 2.580); Afrika: 10.962.844 vjernika, svećenika 1.097 (1:8.800), bogoslova 1.246 (1 : 5.481); Filipini: 14.000.000 vjernika (od 20,000.000 cjelokupnog stanovništva), svećenika 2.053 (1 : 7.000), bogoslova 328 (1 : 42.500).

NA OTOCIMA SEICHELLES kraj Madagaskara rade već dugo godina oci kapucini s mnogo uspjeha. Od 28.760 duša, koliko broje ovi otoci, 24.046 su katolici.

---

1 MILIJUN ŠILINGA odobrila je bečka općina za popravak oštećene katedrale sv. Stjepana. Vlasnici bečkih kinematografa odlučili su sa svoje strane, da će sav prihod jedne večeri također isplatiti za potrebne radove.

KATOLICI i film

Katolička je Crkva uvijek suvremena, pa je samo po sebi razumljivo, da je morala posvetiti veliku važnost i tako značajnom suvremenom faktoru, kao što je film. Može se reći, da je službeno stanovište Crkve o filmu izrečeno u glasovitoj enciklici »Vigilanti cura« od 29. lipnja 1936., koju je tadašnji Papa Pijo XI. uputio nadbiskupima i biskupima Sjedinjenih Država Sjeverne Amerike, kao i drugim nadpastirima, koji su u zajedništvu s Apostolskom Stolicom. Ova je enciklika imala dva dijela: u prvom je Sveti Otac iznio teoretska načela Crkve o pitanju filma, a u drugom je dijelu dao praktične upute o katoličkoj filmskoj djelatnosti.

U toj svojoj enciklici Papa je zatražio kao najvažnije, da film ne bude sredstvo zavođenja, već da se podredi zahtjevima morala i da se vjernici unaprijed redovito obavještavaju o dobrim i lošim filmovima, koji dolaze na prikazivanje u kinematografima.

Međutim, već su i prije ove značajne papinske enciklike katolici Europe i Amerike pokazali živ interes za film. Tako je na pr. nakon prvog katoličkog filmskog kongresa u Haagu (23.—25. travnja 1928.) osnovan Internacionalni katolički filmski ured u Brüsselu s glavnim ciljem, da bude središnjica za proučavanje, poticanje i potporu katoličkog filmskog rada u svijetu. Ova je centrala izdavala međunarodni katolički filmski bilten »Docip«. Nadalje je postojala prije rata »La Centrale Catholique du Cinema et de la Radio« u Francuskoj, »Il Centro Cattolico cinematografico« u Italiji, »Filmska komisija katoličkog narodnog udruženja« u Švicarskoj i t. d. Izlazili su i katolički filmski listovi, tako »Fiches du Cinema« i »Choisir« u Parizu, »Segnelazione cinematografiche« i »Rivista del Cinematografo« u Rimu, »Der Filmberater« u Luzernu i t. d.

Sva su ta udruženja kao i listovi razvili prije rata veliku aktivnost, ali je na žalost rat sve to omeo. No nakon rata nastavljen je rad tih organizacija i u mnogim zemljama već se osjeća plod njihove djelatnosti.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963312. — Pojedini broj stoji 2.— Din.